בע"ה כ"ט בכסלו תשפ"ב
03/12/2021
גליון מס' 3223

עלים
עלון קביוץ סעד

פרשת מקץ-חנוכה

בבלי **מסכת שבת** (כ"א .)

תנו רבנן שנו חכמים בברייתא: **מצות חנוכה** הריהי מעיקרה הדלקה בכל יום של **נר** אחד שידליק **איש,** כלומר, בעל הבית, הוא **וביתו. והמהדרין** המקפידים במצוות מדליקים **נר לכל אחד ואחד** מבני הבית. **והמהדרין מן המהדרין** משנים את סדר מספר הנרות מיום ליום, ונחלקו בעניין זה בית שמאי ובית הלל. ש**בית שמאי אומרים: ביום הראשון מדליק שמונה** נרות, **ומכאן ואילך פוחת והולך** במספר הנרות, עד שביום האחרון של חנוכה מדליק רק נר אחד. **ובית הלל אומרים: ביום הראשון מדליק** נר **אחת,** ו**מכאן ואילך מוסיף והולך** עד שביום האחרון מדליק שמונה נרות.

..חד אמר אחת מהסברות **טעמא דב"ש** לטעמו של בית שמאי **כנגד ימים הנכנסין** כלומר, העתידים לבוא. שביום הראשון, מאחר שיש עוד שמונה ימי חג מדליקים שמונה נרות, וביום השני שנשארו עוד שבעה ימים מדליקים שבעה וכן הלאה. **וטעמא דב"ה** ולטעמו של בית הלל **כנגד ימים היוצאין** כמניין ימי החג שיצאו ועברו כבר.

ניתן להסתכל על 'חצי הכוס המלאה' בשתי גישות:
הטוב שכבר היה והושג, או הפוטנציאל הקיים בטוב שעוד יהיה..

שיעור לאחר התפילה: ד"ר גבי ברזלי

שבת פרשת מקץ		ימי החול	
הדלקת נרות	16:18	זמן תפילין /טלית	05:36←05:31
מנחה 14:00	16:25	שחרית א'	06:00
שיעור הלכה אקטואלית		שחרית ב' (בביה"כ)	06:45
שחרית א'	06:45	סוף זמן ק"ש	09:02←08:58
שחרית ב'	08:30	מנחה א' (בחד"א)	13:15
מנחה 12:30, 13:30	16:08	מנחה וערבית	16:25
לימוד הורים וילדים	16:40	שקיעה	16:38←16:38
צאת השבת	17:14	ערבית	20:10

אחות תורנית (נייד- 0523934505, קווי מקוצר-8080): **הילרי יום טוב**

שבת שלום

על חודש טבת שתחילתו (תמיד) בחנוכה

חודש טבת מארח מדי שנה יומיים ולפעמים שלושה, מימי חג החנוכה שמתחילים בסוף כסלו.

הנוסחה לתופעה: אם חודש כסלו מונה כ"ט ימים (חודש חסר), חנוכה חוגג שלושה ימים בטבת. אם חודש כסלו מונה ל' ימים (חודש מלא) כמו השנה הנוכחית (תשפ"ב) חנוכה מאיר את היומיים הראשונים של חודש טבת.

במקרא, חודש טבת מוזכר לראשונה 'כחודש העשירי' על פי מניין החודשים מניסן: "בחודש העשירי.." תחילת המצור על ירושלים, בבית ראשון (מלכים ב' כ"ה-א'). בתקופת 'שיבת ציון' העולים מבבל, העניקו לו את שמו הנוכחי-'טבת'. מקורו של השם 'טבת' הוא מהשפה האכדית: 'טביתו', ומשמעותו-טובעים בבוץ העמוק הנובע מהגשמים. אחינו 'ביתא ישראל' יוצאי אתיופיה, שימרו את שמו המקורי והוא נקרא בפיהם 'טבית'. בתקופה הפרסית, במגילת אסתר (ב',ט"ז) כתוב באופן מפורט וברור, כי אסתר נלקחת למלך אחשוורוש: "בחודש העשירי הוא חודש טבת.."

חז"ל קיבעו את חודש טבת כחודש הרביעי בלוח השנה העברי וגם את תחילת 'תקופת טבת' המכונה בפינו 'עונת החורף'. מזלו של החודש על פי המסורת היהודית הוא 'גדי' המסמל את התקופה שבה העזים ממליטות את הגדיים.

בחודש טבת של שנה 'מעוברת' כמו השנה (תשפ'ב) קיים מנהג (לא מוכר במיוחד) להתענות בשמונה ימי חמישי, מהשבוע בו מתחילים לקרוא בספר שמות. המנהג קיבל את הכינוי "שובבי'ם ת'ת" שהם ר"ת של שמונה הפרשות הראשונות בספר. המקור לרעיון התעניות נלקח מהפסוק: 'וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ' (שמות א'-י"ב) המרמז על כך שהן מהוות סגולה לתיקון הייחודי לכל פרשה. פותחים ביום חמישי של פרשת "שמות" ומסיימים בחמישי של פרשת "תצווה".

ראש חודש טבת שחל תמיד בחנוכה, התברך בתוניס באירוע אותו חגגו הנשים הנקרא "חג הבנות". המנהג התפשט ליתר מדינות צפון אפריקה ומשם הלאה למדינות הים התיכון. ליהודים שלא שלטו בעברית, הוצמד לו שם בשפה המקומית "עיד אל בנאת". החג מציין את גבורתן, אצילותן ואומץ ליבן של נשים לאורך הדורות ומקורו אינו ברור לגמרי לחוקרים. בכל אופן, יום שמחה עם אופי שכזה מתקבל אצלי תמיד בברכה.

סיפורי גבורת הנשים החל עוד מהתקופה הקדומה. אתמקד באלו הקשורים לר"ח טבת ו/או לחנוכה. עזרא הסופר קורא לעולים מבבל לגרש את הנשים הנוכריות "ביום אחד לחודש העשירי" (י'-ט"ז). יהודית עורפת את ראשו של הולפרנס שר צבאו של מלך בבל (ספר "יהודית" י"ג-ו', מהספרים החיצונים). סיפור דומה לסיפורה של יהודית מתקופת מרד החשמונאים הוא על חנה בת מתתיהו כהן גדול, הגיבורה החשמונאית, שיצאה בקמפיין #MeToo מול חכמי ישראל נגד אלימות מינית והשתקה (חוק הלילה הראשון להגמון) - ושינתה סדרי עולם.. (מקורו של המדרש מתקופת ימי הביניים -אוצר המדרשים חנוכה ח"ה).

חוקרי הלוח העברי מצאו שבממוצע, אחת לארבע שנים, ל' בכסלו שהוא גם א' דר"ח טבת, יחול בשבת. במקרה זה מתקיים שילוב של: שבת, ראש חודש, חנוכה (נר שישי) ומוציאים 3 ספרי תורה. זכינו בזה השנה וכן בשנה הבאה (תשפ'ג) ובשנת תשפ'ו (2025). מכאן הרצף נעצר עד לשנת ת'ת (2039).

בברכת שבת שלום, חג שמח, חודש טוב.

מנחם קימלמן-קיבוץ ראש הנקרה

שבת פרשת "מקץ" – ו' דחנוכה

ל' בכסלו, א' דראש חודש טבת

שחרית - "יעלה ויבא", "על הניסים", "הלל שלם".

מוציאים שלושה ספרי תורה:

בראשון - קוראים פרשת שבוע (מקץ).

בשני - קוראים לשביעי בפרשת 'פנחס': "וביום השבת" "ובראשי חודשיכם".

בשלישי – קוראים למפטיר בפרשת נשא: "ביום השישי".

מפטירים - זכריה (ב', י"ד-ד', ז'): "רני ושמחי בת-ציון"..."חן חן לה".

אין אומרים אב הרחמים. במוסף של שבת וראש חודש - "אתה יצרת".

("לוח דינים ומנהגים" - יהודה איזנברג)

ועוד נקודה מעניינת.. השבת נברך את ברכת המזון הארוכה מכולם:
"על הניסים", "רצה", "יעלה ויבוא" + 2 "רחמנים" – "את החודש הזה.."., "יום שכולו שבת..".

חודש טבת

"אלה אזכרה.."

ה' בטבת - יום פטירתו של יהודה אלפרשטיין ז"ל (אביה של ריבה זהר)	(תשמ"ו)
ו' בטבת – יום פטירתה של חברתנו שרה לוי ז"ל	(תשס"ג)
ח' בטבת – יום פטירתו של חברנו מיכה רוזנטלר ז"ל	(תשס"ו)
ט' בטבת – יום פטירתו של חברנו שמעון אש ז"ל	(תשס"ז)
י"ג בטבת – יום פטירתו של חברנו אבשלום זיוון ז"ל	(תשע"ג)
י"ז בטבת – יום פטירתו של חברנו מרדכי תמיר ז"ל	(תש"ע)
י"ז בטבת – יום פטירתו של חברנו שלמה פריימן (פיפקה) ז"ל	(תשע"ג)
י"ח בטבת- יום פטירתה של חברתנו רות שלמון ז"ל	(תש"מ)
כ"ב בטבת – יום פטירתו של חברנו חנן פינקלשטין ז"ל	(תש"פ)
כ"ג בטבת – יום פטירתו של חברנו יהודה רוזמן ז"ל	(תשע"ב)
כ"ה בטבת- יום פטירתו של בננו איציק אפלבום ז"ל	(תשס"ח)
כ"ה בטבת- **יום השנה** לפטירתה של חברתנו חנה קיני ז"ל	(תשפ"א)
כ"ו בטבת- יום פטירתו של בננו חיים דן ז"ל (בנם של דליה ויצחק דן)	(תשכ"ט)
כ"ז בטבת – יום פטירתו של חברנו רפאל (רלי) סימון ז"ל	(תשס"ד)
כ"ז בטבת- יום פטירתו של שמחה לוין ז"ל	(תשע"ג)

10 מי יודע? – לפרשת מקץ (חנוכה)

תשובות בתחתית העמוד במהופך

1. מהם שני החלומות שחולם פרעה? מדוע הוא חולם שני חלומות עם פתרון זהה?
2. יוסף נקרא בפרשה גם "נַעַר עִבְרִי עֶבֶד" וגם "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱ-לֹהִים בּוֹ". מי קרא לו בכל אחד מהכינויים?
3. מי נתן למי את טבעתו למרות שלא היתה שם חתונה? האם תזכרו מסירת טבעת נוספת עם משמעות דומה בסיפורי התנ"ך?
4. "**וַתִּכְלֶינָה** שֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע" – "**וַתִּחְלֶינָה** שֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב". פרשו את המילים המודגשות.
5. שני בנים נולדו ליוסף במצרים. מה שמם? מה שמה של אשת יוסף?
6. מי מהאחים נשאר במאסר במצרים כששאר האחים חוזרים לכנען להביא את בנימין?
7. שניים מבני יעקב מנסים לשכנע את אביהם לשלוח את בנימין למצרים. מה היתה הצעתו של כל אחד מהם?
8. מה נמצא בשקו של בנימין? מי ידע שבנימין לא גנב אותו? מה חשבו האחים?
9. מספרים בפרשה: 3, 7, 30 – מה משמעותם?
10. **היום נר שישי של חנוכה** – כמה נרות הדלקנו עד היום (כולל היום, ללא שמש)? איזה נשיא הקריב את קרבנו ביום השישי?

לכבוד שבת חנוכה,
מוזמנים לשיעור מיוחד:

'מאי חנוכה'? –

מגרשים את החושך, מימי קדם ועד ימינו.

עם ד"ר גבי ברזילי

השיעור יתקיים בבית הכנסת, לאחר תפילת
שחרית בשעה 10:45-11:30
מתפללי כל המניינים מוזמנים!

שמיטה קהילתית | סעד תשפ"ב

תזכורת

יריד הצדקה יתקיים ביום שני הקרוב,
ב' בטבת, ה 6.12, בשעה 17:30
על הדשא שליד המועדון לחבר.

שמית דניאלי

תשובות: 1. מלכי המשקים ומאפים ומלכי המצרים המכלאים ומחלמים. "מי לבן מגיד מגדים אתה". 2. מר המרבדים; מלך. 3. מלך הקדם. אמרו"ל ומלך הקדמוני הקדמ. 4. ותכלינה, – ותחלינה. 5. מנשה ואפרים; אסנת בת פוטי פרע כהן און. 6. שמעון. 7. ראובן מציע הרגה. יהודה – מהמכר מציע הרגה. 8. "אגן גביע כסף בפי אמתחת בנימין"; רמזה – "אנכי אמתיחנה בפיך מבקש נפשך". ראובן; דבקה, ראובן, יוסף מעמדת אותו. מאמרם **אוצר** המלך מעוא בעמק ממר. 9. 3 – מספר הבנים שנולדו ליוסף; דבקה, ראובן, יוסף, יוסף מעמדת אותו. מאמרם **אוצר** המלך מעוא בעמק ממר. 10. 21 נרות; אריאל בן יהויקים (ראש מטה רב).

מזמור ליוסף

גם במקומות וברגעים הקשים, שם שמיים לא מש מפיו של יוסף. מול אשת פוטיפר, בבור הכלא, בעומדו מול פרעה ובדבריו אל אחיו - הן כמשנה למלך והן כאח. דווקא משום כך, קצת מפתיע שאנו לא מוצאים את יוסף מתפלל. נראה שמי שחש בפער הזה הינו דוד המלך, אשר חיבר את המזמור המופלא שהפך למזמור של חג החנוכה:

מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד. אֲרוֹמִמְךָ ה' כִּי דִלִּיתָנִי וְלֹא שִׂמַּחְתָּ אֹיְבַי לִי. ה' אֱ-לֹהַי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי. ה' הֶעֱלִיתָ מִן שְׁאוֹל נַפְשִׁי, חִיִּיתַנִי מִיָּרְדִי בוֹר. זַמְּרוּ לַה' חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ. כִּי רֶגַע בְּאַפּוֹ חַיִּים בִּרְצוֹנוֹ בָּעֶרֶב יָלִין בֶּכִי וְלַבֹּקֶר רִנָּה. וַאֲנִי אָמַרְתִּי בְשַׁלְוִי בַּל אֶמּוֹט לְעוֹלָם. ה' בִּרְצוֹנְךָ הֶעֱמַדְתָּה לְהַרְרִי עֹז הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ הָיִיתִי נִבְהָל. אֵלֶיךָ ה' אֶקְרָא וְאֶל אֲדֹנָי אֶתְחַנָּן. מַה בֶּצַע בְּדָמִי בְּרִדְתִּי אֶל שָׁחַת הֲיוֹדְךָ עָפָר הֲיַגִּיד אֲמִתֶּךָ. שְׁמַע ה' וְחָנֵּנִי ה' הֱיֵה עֹזֵר לִי. הָפַכְתָּ מִסְפְּדִי לְמָחוֹל לִי פִּתַּחְתָּ שַׂקִּי וַתְּאַזְּרֵנִי שִׂמְחָה. לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא יִדֹּם ה' אֱ-לֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ.

רבים התקשו בחיבור של דוד עצמו למזמור זה, אך אם נניח אותו בפיו של יוסף הכל מתבהר. בין המזמור ובין סיפורו של יוסף קיימים קשרים לשוניים בולטים: פעמיים מושלך יוסף לבור ולבסוף נדלה וניצל, בעוד אביו יורד "אבל שאולה": "אֲרוֹמִמְךָ ה', כִּי דִלִּיתָנִי..." "הֶעֱלִיתָ מִן-שאוֹל נַפְשִׁי, חִיִּיתַנִי מִיָּרְדִי-בוֹר". יהודה מכריז בביטוי יחידאי " מַה־בֶּצַע כִּי נַהֲרֹג אֶת־אָחִינוּ" וכמוהו דוד, בפעם היחידה הנוספת בתנ"ך "מַה-בֶּצַע בְּדָמִי בְּרִדְתִּי אֶל-שָׁחַת".

גם מעבר לקשרים הלשוניים הקשר התוכני הוא כמעט מובהק. התהפוכות הקיצוניות העוברות על יוסף - "מאיגרא רמה לבירא עמיקתא" - מתוארות במזמור באופן נוגע ללב ומתבארות יפה לנוכח ההבנה שרוחו של יוסף שורה על המזמור. הגאווה והשלווה הנקטעות באבחה חדה, הסתר הפנים, הבהלה והבדידות, הכרת הטוב וההבנה שהכל נעשה ברצונו - כולם מתוארים יפה במזמור זה, משלימים את החסר בתורה וחושפים את צפונות ליבו ותחינותיו של יוסף.

ראש חודש טבת, החל השבת, מאיר את נקודת ההתחדשות והשארת משקעי העבר מאחור. נקודה זו קושרת בין המזמור לכוחו המיוחד של יוסף המצליח להתחזק, להתאושש ולהביט קדימה גם במקומות האפלים ביותר, ולראות את האור שמאיר גם בתור החושך ומתוך כך לחנוך מחדש את בית ישראל. האדמו"ר מסלונים, בעל הנתיבות שלום, מעמיק בנבכי המזמור לחנוכה וכותב:

"והוא גם שיר שכל יהודי צריך לשיר כאשר עושה בחינת חנוכת בית. אחרי שעברו עליו זמנים קשים והתחדש כבריה חדשה ובית חדש. וכל המזמור מורה לאדם שאין מקום לייאוש בשום מצב, ואפילו בעת "הסתרת פניך הייתי נבהל" גם אז "אליך ה' אקרא ואל ה' אתחנן", עד כי "פתחת שקי ותאזרני שמחה"... ויתחדש ויחנוך את ביתו."

נסיים בשלושה פרקים מתוך מחזור השירים '**חלומות יוסף**' של שלומית נעים-נאור.

*

בַּחֲלוֹם זֶה פָּשׁוּט
אֲנִי מִתְמַכֶּרֶת לַבּוֹר
נִכְנֶסֶת אֵלָיו וּמְגַלָּה
שֶׁלְּטוֹבָה.

*

רַק יוֹסֵף מֵבִין
פַּס כֶּתֶנְתּוֹ
נִמְשַׁךְ מִמֶּנּוּ וָהָלְאָה
אֲלַי לְתוֹךְ הַלַּיְלָה

*

הַחֲלוֹם אֵינֶנּוּ שֶׁקֶר
הַשֶּׁקֶר הוּא הַבּוֹר.

אליאב וסלעית לנר

משלחת של מנכ"לית

רשמי מסע

השורות הבאות נכתבות בנמל התעופה בדרכי הביתה משבוע בארצות הברית, במיזם משותף של "גשר" ומשרד התפוצות, להכרת יהדות צפון אמריקה היום. שבוע מלא וגדוש מגיע לסופו, למה נסעתי? מה למדתי? למה זה חשוב כל כך?

הוזמנתי, ביחד עם קבוצת בכירים בתחומים שונים בחברה הישראלית להכיר מחדש את הנעשה ביהדות ארצות הברית, העוברת שינוי עומק משמעותי. להכיר את עושרה וגיוונה הרוחני והיהודי, את האתגרים איתם היא מתמודדת, והמשמעות שהיא מייחסת לקשר עם ישראל. סיירנו בוושינגטון וניו יורק, נפגשנו עם המנהיגות של החברה היהודית, היינו בקונגרס, ובאייפאק (השדולה היהודית), נפגשנו עם ראשי הפדרציות בניו-יורק וושינגטון, עם פעילי ארגון הלל, ועם מנהיגות הליגה נגד השמצה, וגם עם מנהיגי שלום עכשיו. נפגשנו עם רבנים ורבניות מזרמים שונים, עם מנהיגי נוער יהודי בקמפוסים, ועם פעילים יהודים צעירים המנסים ליצור קשר ולבנות עוגנים של זהות ומשמעות עבור אלה ההולכים ומתנתקים מכל קשר יהודי. פגשנו גם את הקונסול הישראלי בניו יורק ואת שגרירנו באו"ם, ביקרנו במגוון בתי כנסת וקהילות והיה מרתק!!!

למרות השוני בין האנשים שפגשנו והשוני בדעותיהם (כמספר היהודים – מספר הדעות, ועוד אחת ☺) עברו כחוט השני כמה מוטיבים מרכזיים:

יהדות ארצות הברית היא מבחינה מספרית שווה בגודלה כמעט ליהדות מדינת ישראל, היא תוססת ויצירתית ומגוונות עד מאד, **ומנהיגיה רואים בישראל עוגן זהות מרכזי של יהדותם**. אומנם, היהדות מחולקת שם לזרמים, כשהמיעוט הוא אורתודוקסי ורוב עצום הוא רפורמי, **אבל רוב יהודי ארצות הברית, אינם שייכים לאף זרם**, וככל שהגיל צעיר יותר, כך השייכות והזהות היהודית חלשים יותר (מלבד בזרם האורתודוקסי). **מנהיגות יהדות ארצות הברית נמצאת בקרב על התודעה והמודעות של הדור הבא, על שימור זהותו וחיבורו לעם היהודי, והם רואים בנו שותפים מרכזיים וחשובים במשימה הזו**. ולא, הפתרון של עלייה לארץ ישראל אינו הפתרון בו יבחרו רובם.

העולם כולו עובר תהליך של הקצנה וקיטוב, והשיח הפוליטי המקטב שאנו מכירים בישראל, קיים בעוצמות חזקות עד מאד בארצות הברית. בקצהו של הקיטוב שם, קיים חיבור חזק, בין המאבק למען black life maters לבין השנאה וההתנגדות למדינת ישראל והיהדות. האנטישמיות חריפה במיוחד בקמפוסים, אבל גם בשדרות רחבות בציבור האמריקאי היא מרימה ראש, ומכוונת כנגד מדינת ישראל, ומי ש"מייצגים אותה" בעיני הציבור שם – היהודים. כשמדינת ישראל חוטפת טילים ומשיבה באש, בתי כנסת ומרכזי חינוך בתפוצות מותקפים, והרשתות החברתיות רוחשות שנאה. וזה אתגר ענק עבורם, ועבורנו.

פן נוסף של הקיטוב והשוני בין שם וכאן, הוא היחס לזרמים, אצלנו בארץ, רוב היהודים הם חילונים, מסורתיים או אורתודוקסים, ושם להיפך, הרוב הפעיל מבחינה דתית הוא רפורמי או קונסרבטיבי. שם, כדי להיות יהודי יש לבחור באקטיביות – **יהדות מבחירה**, ומגוון הדרכים לעשות את הבחירה הזו שם הוא עצום. השלילה והדחייה שלנו בארץ (של רובנו) את הפרשנות הרפורמית והקונסרבטיבית של היהדות, מקבלת משמעות של דחייה והפניית עורף מצדנו, דווקא בימים בהם הם ישמחו לקבל שותפות וחיזוק. הקול הפתוח הליברלי והמכיל בישראל, גם אם לא יקבל את דרכם, חסר בשיח מצדנו.

מה נוכל לעשות? אני סבורה שראשית יש להכיר, להוקיר ולהבין, אנחנו אותם והם אותנו. אני משוכנעת שאנו חלק מעם אחד שהוא משפחתנו הרחבה, ועלינו לעבוד על הקשר, כי בלי טיפוח, הקשר ידעך, אנו נאבד אותם והם יאבדו אותנו.

לא מעט חברים וחברות וותיקים במשקינו בקיבוץ הדתי הם עולים ותיקים מרחבי תבל, אלפים רבים עברו במשך השנים בקיבוצינו, בהכשרות, באולפנים ובמסגרות חינוך מגוונות, ובעבר ידענו להירתם כתנועת התיישבות לצרכיהם של יהודי התפוצות. גם היום אנו מקיימים גרעיני צבר, חיילים בודדים, ואולפנים, אם כי בהיקף נמוך מבעבר. לפני שבועיים הובלנו מיזם להדלקת אור בבתי הכנסת ברחבי העולם.

האם נוכל לעשות להרחבת ולחיזוק הקשר?

מניחה את המחשבה הזו, על שולחני ומתחילה לחשוב. סוף מעשה, במחשבה תחילה.

שרה עמרון

תודה

אנו רוצים להודות מקרב לב לקהילה היקרה.

בשבעה על אמנו היקרה, בזמן קשה ומבולבל, נתקלנו באין ספור מלאכים ומלאכיות טובות שבאו והביאו, דאגו ועטפו, קנו וסידרו, והכל באכפתיות גדולה ומחממת לב.

מהרגע בו התפרסמה הבשורה הקשה, בערב שבת, וללא זמן רב להתארגנות, הגיעו אלינו מאכלים, מאפים, ואף עוגות לשבת. האכפתיות והתמיכה חיממו את הלב ממש!

שתבורכו בטובה ושפע ברכה עד בלי די תמיד.

בהערכה והוקרה,

משפחת - נהיר רפופורט

נחום ברוכי איננו אתנו

נחום ברוכי ז"ל, בן "טירת צבי", חבר "בארות יצחק" משבט "מתנחלים", הלך לעולמו השבוע.

נחום היה איש רב פעלים - מזכ"ל הקיבוץ הדתי בעברו, ההיסטוריון של התנועה, מורה, מחנך, לוחם ואיש ארץ ישראל.

הספרים שהוציא לאור": "ביריה שלנו", "נקום ובנינו", "חיים של שליחות" ובשביל ישראל", מלמדים עליו כאיש חזון ומעש ובעיקר אוהב-אדם.

במסגרת הפעילויות לציון 'שבעים לסעד' הוא התנדב לראיין חברים וותיקים מסעד, שרבים מהם אינם אתנו.

הראיונות המצולמים שמורים בארכיון ומהווים נכס היסטורי לכולנו.

יהי זכרו ברוך!

"בלדה לעונב קיבוץ"

סיפור בלתי נתפס, על גבול הדמיוני, שקרה בימים ההם בזמן הזה.

מעין הקדמה.

אנו נמצאים בימים אלו בפרשיות קשות וכואבות מאוד, והפרשיות עסוקות בצדיקי עולם. שבטי י-ה. ברור לחלוטין שהם טובים וקדושים, אבל כנראה, למרות זאת, מסופר לנו כי הם טעו באבחנה שלהם את המציאות וממילא גם בהחלטה הקשה והשגויה שלהם.

יוסף הצדיק, לאחר כל העוול שנגרם לו בעקבות מכירתו על ידי אחיו, חושף לאחיו המפוחדים שכבר הבינו בשלב כלשהו את אשמתם החמורה והודו בפה מלא: "אבל אשמים אנחנו.."., שהוא בכלל לא בחשבון שלהם. הוא מסתכל על כל הסיפור ברובד אחר לחלוטין, אתם ממש לא הנושא, אלא: "הנה למחיה שלחני אלוקים לפניכם", מבט חיובי אופטימי אמוני שמישיר מבט אל העבר, ההווה והעתיד ורואה רק שליחות, לא חשבונות קטנים ואישים.

אבל איך כל הסיפור התחיל? באח צעיר שרואה עוול שנעשה לאחיו, בני השפחות, ולא שותק. הוא לא יכול לשתוק על עוול. אין פלא, הוא בן למשפחה שיש שם אמא רחל מלאת אומץ כאריה, ישרות ומסירות נפש על אחותה. המושגים האלו הם בנפשה ובנפשו: "למען אחיי ורעיי..".

אולי לפעמים זה יצא לו בחוסר רגישות ובכנות יתר. אבל הוא צדיק כתמר, ישר כנה ואמיתי, הולך ומספר את שראה, מתוך תקווה ותמימות שזה יתוקן.. אך אחיו מפרשים זאת בדיוק הפוך: "מי אתה בכלל שתעיר לנו - מוציא את דיבתנו רעה" ולא יכולים אפילו 'לדברו שלום', שנאו אותו וקינאו בו.

אבל אביו שמר את הדבר, כי הוא ידע שזה מגיע ממקום של אופי ותכונות נפש אמיתיות, הוא בעצמו עשה לו כתונת פסים, זיהה בחור צבעוני עם אנרגיות ועוצמה וציפה והמתין "מתי יבוא כן הדבר להתקיים." האמין בו! והאמת היא, שהוא ממש חשב שהתכונה המקסימה של יוסף בנו, להגיד שלום לכולם, להתעניין, להיות אכפתי- תצליח להפוך אפילו את אחיו הוותיקים יותר ממנו משונאים לחברים. גם יוסף בתמימות, האמין בזה והלך לשם כך: "את אחי אנוכי מבקש!".

אך הם, אפילו לא נתנו לו לנסות לדבר, לשמוע אותו, הם כבר ידעו לפרש ולנתח אותו מרחוק ("אתה לא מבין -יש לנו תמונה רחבה.."). לדעתם, בעל חלומות מדבר יותר מדי! בעיקר לא מבין את מקומו! כדאי להשליך אותו מכאן כעת, מכיוון שאם ניתן לו להמשיך לגדול אתנו, לכו תדעו מה הוא עוד יחלום, על מה עוד ידבר ויספר, הוא יזיק לכולנו! כך הם טענו ושכנעו את כל חברי ועדת האחים שקמה שם.

גם כשראובן משמיע את קול המצפון הישר והבריא ואומר: "זאת שפיכות דמים, אל תרמו את עצמכם, שאתם יכולים לעשות זאת בשם הצלת הכלל ולפי ניתוח האופי ומשפט השדה שעשיתם לו! אל תשפכו דם!", הם בחרו לא להקשיב לו וברגע שהוא קם, הלך והפסיק להציק להם, הם החליטו במהירות ובנחישות, ובלי רגישות, למכור אותו בעסקה מהירה וישבו לאכול לחם! ("אין מה לעשות בתפקיד המורכב שלקחנו על עצמנו, חייבים להפריד בין התפקיד הציבורי לחיים האישים..") חייבים שהחיים יחזרו למסלולם הרגיל. למה, קרה משהו? עשינו את תפקידנו! הצלנו את המשפחה כולה מידי בעל החלומות הצעיר והחצוף הזה! ואנחנו יותר חזקים ממנו .כעת. עובדה, אנחנו מחליטים והוא פשוט נזרק מפה! הוא לא יכול לעצור את ההחלטה שלנו. (ואם בשלב כל שהוא בתהליך הזה, יוסף צעק מהבור: "רק תסבירו לי למה?, לא הבנתי!"- הם ענו לו: "אין מה להסביר יותר מדי. אנחנו כבר מבינים שאתה לא מבין מה שאנחנו מבינים ..").

22 שנה הוא לא יהיה פה ונעבוד על עצמנו ועל המצפון שלנו ש "מה בצע כי נהרוג את אחינו וכיסינו את דמו! אנחנו עשינו את שנדרש, הכי טוב שאפשר! (יש לי תחושה שהם ידעו שאם יוסף היה עולה להצבעה אצל אבא יעקב, הוא היה רוצה מאוד בהישארותו.. אז הם אפילו לא נתנו לזה להגיע וחתכו לפני זה..) אבל האמת היא אמת, והיא מתגלה בסוף.

כל חלומותיו וכשרונותיו היו באמת לטובה. הוא מצליח ואהוב, לא מפסיק לחייך בכל מקום ומביא ברכה לכל. (מוזר, רק בביתו שלו, בו הוא נולד וגדל - שאביו ואמו, סבו וסבתו הקימו, הוא זוהה על ידי מספר 'מזהי תהליכים', בעלי המבט המאוד רחב, שהוא עלול מאוד להזיק ולפגוע עד כדי חובת גירושו..) והם בבושה גדולה, שראויה למעשה כזה, ייאלצו את עצמם לבקש סליחה ומחילה, דבר שבמשך שנים הם לא העלו על דעתם בכלל לעשות.

אך הנביא לא מקל עליהם כמו יוסף הצדיק. הוא אומר בצורה נוקבת: "על שלשה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבם. על מכרם בכסף צדיק ואביון (יוסף) בעבור נעלים" (שמי שיגור לידם יהיה במידות שמתאימות להם בדיוק. לא קטן ממני ולא גדול יותר.. כמו נעלים.. אין מה לעשות, זה ענין של התאמה.. ואם לא, אז תמסור, תזרוק, תחליף). הנביא עמוס מלמד אותנו משהו מבהיל! הגלות של כל עם ישראל בהמשך השנים היתה בגלל זה!! זה לא חשבון של משפחה אחת וזהו. להחלטות של אנשים יכולות להיות השלכות חמורות גם לדורות רבים.

ורק שה' יסלח להם. כי יוסף בכנות אחרי כל השנים, כבר בכלל לא כעס עליהם, אלא רק ריחם עליהם וכאב על מצבם האומלל שלהם, עצמם, ובעיקר הביע דאגה עמוקה למייסדי המשפחה (אביו) שנגרם להם צער ועוול גדול.

אבל דבר אחד היה חשוב לו לוודא ובשביל זה הוא היה מוכן לעשות את כל הבלגן הזה, ולא מוכן היה להרפות מזה ("למה לפתוח, לברר את זה, העיקר תמשיך הלאה.."). שיותר לעולם מה שקרה לו, לא יקרה מול אף אח צעיר אחר! שהאחים ישאירו את האצבע המאשימה שהם כל כך מהר שלפו כלפיו, הפעם בכיס. את בנימין הם לא יעיפו ככה, הם והוא אותו דבר. לכל אחד שיחטטו טוב טוב בשק שהוא סוחב, אפשר למצוא משהו ולהאשים אותו באשמת שווא, וכדאי שקודם כל תחפשו בשק שלכם.

האם הסיפור הזה יכול לקרות גם היום ולא רק בימים ההם? אני משתף באופן אישי. כן.

נתנאל ניימן בשם משפחתו

סיכום שבת ארגון תשפ"ב

מי אוהב את השבת? אני אתה ואת! כולנו מכירים את שיר השבת האהוב, כולנו אוהבים את השבת, וכולנו אוהבים עוד יותר את טעמה המתוק של 'שבת ארגון'. אחרי חודש גדוש עשייה הכנות ופעילות סניף סעד זכו בס"ד להכניס את 'שבת ארגון' השתפ"ב! אז מה היה לנו שם?..

פתחנו את השבת בקידוש סניפי מקומם את הלב והנפש ובפעילות השליחים המיוחדים שהצטרפו אלינו. קיימנו תהלוכה ססגונית מקפיצה ושמחה ברחובות הקיבוץ, וכמובן שלא פסחנו על ביתו של מר ליפא אהרוני היקר - מזכ"ל התנועה הרביעי. השמחה וההתרגשות שבקעו מעיניו ריגשו ושימחו אותנו עוד יותר. נהנינו ממופע דגלנות מרהיב של "שחר", השבט החדש שנולד לנו. מי ייתן ותגדלו ותאירו כשחר העולה. זו ההזדמנות למסור תודה גדולה לכל השבטים על עמלכם ופועלכם. יישר כוח!

שילת הקומונרית

היענות נאוכה

לפני כשבועיים נערכה הצבעה על אישור "נוהל הקליטה החדש".

לפי נתונים שפורסמו ע"י אסתר רונה, הצביעו 42% מבעלי זכות ההצבעה, כאשר מתוך אותם אנשים, הרוב המוחלט הצביעו באופן מקוון (90%).

אם נצא מנקודת הנחה, שפילוח ההצבעה הזאת משקף את אופן ההצבעה בקיבוץ, ושיש 90% מהחברים שיש להם גישה להצבעה באופן דיגיטלי, (ולהערכתי אף יותר), אין שום סיבה שאחוז ההצבעה יהיה כל כך נמוך.

אינני יודע מה הגורם לכך שלא נמצא הזמן להשקעה של מספר שניות, למען שותפות בחיי הקהילה והשפעה על אורח החיים בקיבוץ, אך אני בטוח שאין זה מתוך כוונה רעה.

אני יכול לקבל את המציאות שבה חבר לא מצא את הזמן לגבש דעה לכאן או לכאן, מפאת רוחב הסוגיה בנושא מסוים, אך בדיוק למען כך קיימת האפשרות להצביע "נמנע", שגם היא בעלת חשיבות לא קטנה, ואחוז נמנעים גבוה, יכול להעיד לא מעט על הנגשת המידע או הדיון בו.

הקיבוץ עשה ועושה מאמצים להקל ולהנגיש את ההשתתפות של החברים בניהול חיי הקהילה, וכל שנדרש מאיתנו היא אכפתיות ותשומת לב קטנה. אנא, עשו גם אתם מאמץ.

כמו כן, יישר כח לחברים שנוטלים חלק, מגיעים לאסיפות, ומקפידים להצביע.

ברקאי אפרתי

לדביר דנין

ברכות לרגל שחרורך מצה"ל

עלה והצלח ויהי ה' עמך!

צוות חומ"ש וקהילת סעד

ליובל קאופמן ולכל המשפחה

ברכות לבת המצווה!

שתזכו לשמחה ונחת-קהילת סעד

לשרה ושמחה בלס ולכל המשפחה ברכות להולדת הנין

נכד לורד ואמנון אפרים, בן לשיר ושחר בבקובי

שתזכו לאושר ונחת!

לענבר וניצן לנדאו - ברכות להולדת הבת

ארבל יהודית

לרחלי ויחזקאל ולכל המשפחה המורחבת

איחולים לשמחות ולנחת!

פינת לשון (10)

זהירות ח ש מ ל !..

יש להניח שכולנו שכחנו את האירוע שבו ילד קטן "התעסק" בחשמל ו.. נשרף! זה קרה מזמן, ולהלן תיאור האירוע: "תנו רבנן: מעשה בתינוק אחד שהיה קורא בבית רבו בספר יחזקאל, והיה מבין בחשמל – יצאה אש מחשמל ושְׂרָפַתוּ" (תלמוד בבלי מסכת חגיגה יג.) ובהמשך נשאלה השאלה מאי חשמל? אמר רב יהודה: חיות אש ממללות (ראשי וסופי תיבות של המילה חשמל).

עקב הסכנה "ביקשו לגנוז ספר יחזקאל" כלומר – שלא ייכלל בתנ"ך. למזלנו התערב בדיון חנניה בן חזקיה בן גוריון (מהדור שאחרי הילל ושמאי) ושכנע את החכמים לא לגנזו.

בתרגום השבעים (ליוונית) תורגמה המילה חשמל: אלקטרה, שפירושה: כסוף-זהוב. הרעיון להגדיר את החשמל כצבע, נראה הגיוני – כי בכל אחת משלוש הפעמים שהוא נזכר ביחזקאל, הוקדמה לו המילה: כעֵין, כלומר כצבע. רש"י, בפירושו ליחזקאל, מקדיש הסבר ארוך לנושא זה: "חשמל – מלאך ששמו כך, וכעין גוון שלו ראה מתוך האש". בהמשך מצטט רש"י את הסיפור על הילד שנשרף ואת הדיון בגמרא שהזכרתי לעיל, ואף מותח ביקורת על ה"מדרש שדרשו בו רבותינו – חיות אש ממללות – אינו מיושב על העניין".

פסילתו של רש"י את הפתרון של רב יהודה לעיל, שהמילה חשמל היא בעצם שתי מילים: חש מל - אינה מתיישבת עם גישתו לנושא שורש המילה בעברית. כידוע, סבר רש"י – כמו גם אחרים מחכמי ישראל בימי הביניים – ששורש המילה המקורי הוא בן שתי אותיות, כאשר האות השלישית (המתחלפת) מציעה גוון מסוים במשמעות דומה. אחת הראָיות להצדקת דעה זו – הן המילים הבנויות משתי האותיות פר, כאשר מצטרפת אליהן אחת האותיות דלהלן: א, ד(להפריד), ה("ובני ישראל פרו"), ז(פרוז), ח, ט,(לפרוט, לפָרֵט), כ(להפריך), ס(לפרוס פרוסה), ע,("פרע שערה"),צ, ק(לפָרֵק, לפרוק), ר(לפורר), ש(לפָרֵש).

חלפו עברו כמה מאות שנים, והגיע המדען תומס אדיסון – והמציא את נורת החשמל. אפשר להניח שהמילה אלקטרה מתרגום השבעים התפשטה בשפות האירופיות. כנראה שהלמדנים הנוצרים הכירו היטב גם את מה שהם מכנים: "הברית הישנה", ובחרו בשם אלקטרה להמצאה החדשה. על פי הויקיפדיה, היה זה הסופר יהודה ליב גורדון אשר טבע את המונח חשמל לאלקטרה, על פי מה שזכר מתרגום השבעים. כך התגלגלה המילה המסתורית בחזרה ללשוננו, ובמקום מילת קסמים עלומה, הפכה למילה חשובה ומדוברת בחיי היום יום.

בברכת חג אורים שמח, ובאזהרה להגן על האורים שבחנוכיה - שלא תיגָרֵם חלילה שריפה...

חנן גולן

ללאה ושיא בובליל ולכל המשפחה
מזל טוב להולדת הבת
איחולים לנחת ולאושר!

לנעמי ושי קבלן ולכל המשפחה
מזל טוב להולדת הבן
שתגיו לשמחה ואושר!